

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/34 vd.

T.C
YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU

Esas No. 2024/10-334

Karar No. 2025/649

Tarihi: 22.10.2025

- ÖLÜMÜN SOSYAL BİR RİSK OLDUĞU
- ÖLÜM AYLIĞI İÇİN SADECE HAK SAHİBİ OLMANIN YETERLİ OLMADIĞI
- ÖLÜM AYLIĞI BAĞLANMASI İÇİN GEREKLİ SİGORTALIYA İLİŞKİN KOŞULLARIN SİGORTALININ ÖLÜM TARİHİNDE; HAK SAHİBİNE İLİŞKİN KOŞULLARIN İSE HAK SAHİPLİĞİ SIFATININ KAZANILDIĞI TARİHTE YÜRÜRLÜKTE OLAN MEVZUATA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ GEREKTİĞİ
- DAVACININ EŞİNİN 01.10.2008 TARİHİNDEN SONRA VEFAT ETTİĞİ, BABASINDAN DOLAYI ÖLÜM AYLIĞI ALMA AÇISINDAN HAKKI DOĞURAN OLAYIN EŞİN VEFATI OLDUĞU VE BABASINDAN DOLAYI HAK SAHİBİ SIFATINI EŞİNİN ÖLÜMÜ İLE KAZANDIĞI,
- DAVACIYA HEM EŞİNDEN HEM DE BABASINDAN DOLAYI AYRI AYRI ÖLÜM AYLIĞI BAĞLANMASI MÜMKÜN OLMAYIP DAVACININ ÇİFT AYLIĞA HAK KAZANMASINA OLANAK BULUNMADIĞI

ÖZETİ: Ölüm ise gerçekleşmesi mutlak ancak ne zaman gerçekleşeceği bilinmeyen tipik bir sosyal güvenlik riskidir (Arıcı, s. 386). Bu risk hak sahibi konumunda olan eş, çocuk ve ana/baba yönünden etkili olacaktır. Sigortalının ölümü ile birlikte sağ kalan hak sahibi aile bireyleri gelir kaybına uğrayacak, bu nedenle sosyal güvenlik yönünden bir korumaya

gereksinim duyacaklardır. İşte bu noktada ölüm sigortası ile risk altında olan hak sahiplerinin sosyal güvenlik hakları koruma altına alınmıştır.

Sadece hak sahibi niteliğini taşımak ölüm sigortasından aylık bağlanması için yeterli değildir. Bu niteliğe ek olarak birtakım koşulların gerçekleşmesi gereklidir. Bu koşullardan bir kısmı doğrudan doğruya hak sahibi kişiler ile ilgili iken diğer kısmı ise sigortalıya ilişkindir.

Belirtilmelidir ki, ölüm aylığı tahsisi yönünden ölenin tabi olduğu sosyal güvenlik kanunu kapsamında sigortalı sayılması, belirli bir sigortalılık süresine ulaşılması ve belli gün sayısı prim ödenmesine ilişkin koşullar sigortalıya ilişkin koşullardır.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında somut dava incelendiğinde; sigortalıya ilişkin koşulların sigortalının ölüm tarihinde; hak sahibine ilişkin koşulların ise hak sahipliği sıfatının kazanıldığı tarihte yürürlükte olan mevzuat kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, davacının eşinin 01.10.2008 tarihinden sonra vefat ettiği, babasından dolayı ölüm aylığı alma açısından hakkı doğuran olayın eşin vefatı olduğu ve babasından dolayı hak sahibi sıfatını eşinin ölümü ile kazandığı, bu nedenle eşinin ölüm tarihinde yürürlükte olan ve uygulanması gereken 5510 sayılı Kanun'un 34 ve 54. maddelerindeki düzenlemelere göre davacıya hem eşinden hem de babasından dolayı ayrı ayrı ölüm aylığı bağlanması mümkün olmayıp davacının çift aylığa hak kazanmasına olanak bulunmamaktadır.

Taraflar arasındaki kurum işleminin iptali ve tespit davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılıp düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı Sosyal Güvenlik Kurumu vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davalı Sosyal Güvenlik Kurumu vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkiline 506 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olan eşinin vefatı üzerine ölüm aylığı bağlandığını, babasından da ölüm aylığı alabilmek için davalı Kuruma yaptığı başvurunun reddedildiğini, red kararının hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek Kurum işleminin iptaline ve müvekkiline tahsis talep tarihinden itibaren babasından aylık bağlanmasına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK/Kurum) vekili; davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 13.02.2020 tarihli ve 2019/413 Esas, 2020/69 Karar sayılı kararı ile; Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin emsal kararları doğrultusunda davacının babası üzerinden aylık alma açısından hakkı doğuran olayın eşinin vefatı olması nedeniyle bu tarih itibarıyla yürürlükte bulunan 5510 sayılı Kanun'un 34 ve 54. maddeleri uyarınca çift aylığa hak kazanmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 11.05.2022 tarihli ve 2020/1462 Esas, 2022/1183 Karar sayılı kararı ile; davacının babasının 01.10.2008 tarihinden önce vefat ettiği, babanın vefat ettiği tarihte yürürlükte olan 1479 sayılı Kanun'un 45. maddesine göre bu kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan davacının ölüm aylığına hak kazanacağı, aynı Kanun'un 46/2 maddesinde hem eşinden hem de ana veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara tercihlerine göre eşinden ya da ana veya babasından aylık bağlanacağına ilişkin hükmün her iki aylığın da 1479 sayılı Kanun kapsamında olduğu durumlarda uygulanacağı, 506 sayılı Kanun hükümlerine göre eşi üzerinden ölüm aylığı alan davacıya hakkı doğuran olay tarihi itibarıyla yürürlükteki yasal mevzuat dikkate alınarak 1479 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olan babasından dolayı da ölüm aylığı bağlanabileceği, 5510 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesine göre ölüm aylıklarının bağlanmasında yürürlükten kalkan 1479, 506, 2926 ve 2925 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edeceğinden somut uyuşmazlığa 5510 sayılı

Kanun'un 54. maddesinin uygulanmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılıp düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne, davacıya 15.12.2017 tarihinden itibaren 2926 sayılı Kanun kapsamında hak sahibi kız çocuğu sıfatıyla ölüm aylığı bağlanması gerektiğinin tespiti karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"..Dosya kapsamı incelendiğinde, 22.08.2013 tarihinde yaşamını yitiren sigortalı eşi üzerinden 506 sayılı Kanun hükümleri gereğince kendisine ölüm aylığı bağlanan davacının, 29.10.2002 günü ölen 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı babası üzerinden de ölüm aylığı bağlanması gerektiğinin tespiti istemli işbu davayı açtığı anlaşılmıştır.

Davanın yasal dayanağı olan 5510 sayılı Kanunun 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren ve "Ölüm aylığının hak sahiplerine paylaştırılması" başlığını taşıyan 34. maddesinde, sigortalının evli olmayan, boşanan, dul kalan kızlarına ölüm aylığı bağlanabilmesi, bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmama veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olma koşullarına bağlanmış, "Aylık ve gelirlerin birleşmesi" başlıklı 54. maddede ise bu Kanuna göre bağlanacak aylık ve gelirlerin birleşmesi durumunda, hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihinine göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak aylığının bağlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Belirtilen açıklamalar ışığında dava dosyası incelendiğinde, babası üzerinden aylık alma açısından hakkı doğuran olay eşinin vefat ettiği tarih olacağından, söz konusu tarihteki ilgili mevzuatın yukarıda belirtilen maddeleri uyarınca davacının çift aylığa hak kazanamadığı belirgindir. ..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; önceki gerekçeye ilaveten davacının babası üzerinden aylık alma açısından hakkı doğuran olayın babasının vefatı olması nedeniyle söz konusu tarihteki ilgili mevzuat uyarınca davacının çift aylığa hak kazandığı vurgulanmak suretiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davalı Kurum vekilince temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı Kurum vekili, davacının babası üzerinden aylık alma açısından hakkı doğuran olayın eşinin vefatı olduğunu, söz konusu tarihte yürürlükte olan ve uygulanması gereken 5510 sayılı Kanun hükümleri uyarınca davacının çift aylığa hak kazanamayacağını belirterek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; davacının 506 sayılı Kanun (5510 sayılı Kanun 4/1-a) kapsamında sigortalı iken 22.08.2013 tarihinde vefat eden eşinden dolayı aldığı ölüm aylığının yanında ayrıca 1479 sayılı Kanun kapsamında sigortalı iken 29.10.2002 tarihinde vefat eden babasından dolayı da ölüm aylığı alıp alamayacağı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

1. 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun (1479 sayılı Kanun) 45 ve 46. maddeleri

2. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun (5510 sayılı Kanun) 34, 35, 54 ve geçici 1. maddeleri

3. Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin geçici 4. maddesi.

2. Değerlendirme

1. Bilindiği üzere sosyal güvenlik hakkı temel insan haklarından olup uluslararası hukuk normları ile 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nda güvence altına alınmıştır. Bireyleri toplum içinde iktisadi bakımdan desteklemeyi, muhtaçlığa düşmesini önlemeyi, sosyo-ekonomik ve fizyolojik risklerin sonuçlarına karşı korumayı hedef alan bir haktır (Kadir Arıcı, Türk Sosyal Güvenlik Hukuku, Ankara 2015, s. 95).

2. Ölüm ise gerçekleşmesi mutlak ancak ne zaman gerçekleşeceği bilinmeyen tipik bir sosyal güvenlik riskidir (Arıcı, s. 386). Bu risk hak sahibi konumunda olan eş, çocuk ve ana/baba yönünden etkili olacaktır. Sigortalının ölümü ile birlikte sağ kalan hak sahibi aile bireyleri gelir kaybına uğrayacak, bu nedenle sosyal güvenlik yönünden bir korumaya gereksinim duyacaklardır. İşte bu noktada ölüm sigortası ile risk altında olan hak sahiplerinin sosyal güvenlik hakları koruma altına alınmıştır.

3. Sadece hak sahibi niteliğini taşımak ölüm sigortasından aylık bağlanması için yeterli değildir. Bu niteliğe ek olarak birtakım koşulların gerçekleşmesi gereklidir. Bu koşullardan bir kısmı doğrudan doğruya hak sahibi kişiler ile ilgili iken diğer kısmı ise sigortalıya ilişkindir.

4. Belirtilmelidir ki, ölüm aylığı tahsisi yönünden ölenin tabi olduğu sosyal güvenlik kanunu kapsamında sigortalı sayılması, belirli bir sigortalılık süresine ulaşılması ve belli gün sayısı prim ödenmesine ilişkin koşullar sigortalıya ilişkin koşullardır.

5. Hak sahiplerine ilişkin koşullar ise eş ve çocuklar ile ana/baba yönünden farklılık arz etmektedir.

6. Uyuşmazlığın çözümü için hak sahibi kız çocuklarına ölüm aylığı

bağlanması ile ilgili yasal mevzuatın incelenmesinde yarar vardır.

7. Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu'nun "Eş ve çocuklara, ana ve babaya tahsis yapılması" başlığını taşıyan 45. maddesinin 04.05.1979 tarihinde yürürlüğe giren 2229 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile değişik 2. fıkrasının (c) bendinde ölen sigortalının 18 yaşını (veya ortaöğretim yapması hâlinde 20 yaşını, yükseköğretim yapması hâlinde 25 yaşını) doldurmamış veya yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda malûl bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak koşulu ile yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocuklarına aylık bağlanacağı belirtilmiş, daha sonra 04.10.2000 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 619 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (619 sayılı KHK) ile bentteki "geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak" koşulu, "bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu Kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan" olarak değiştirilmiştir.

8. Öte yandan 619 sayılı KHK ile 1479 sayılı Kanun'un "Ölüm aylığının kesilmesi" başlıklı 46. maddesinin 2. fıkrasına, "Ancak evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kız çocuklarına bu aylıklardan fazla olanı ödenir." cümlesi eklenmiştir. Ancak söz konusu KHK, Anayasa Mahkemesinin 08.08.2001 tarihinde yürürlüğe giren 26.10.2000 tarihli ve 2000/61 Esas, 2000/34 Karar sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

9. Bununla birlikte 24.07.2003 tarihinde kabul edilen ve 02.08.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4956 sayılı Kanun ile 1479 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (c) bendi, "yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında çalışmayan, bu kanunlar kapsamındaki çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan kız çocuklarının her birine %25'i.. oranında aylık bağlanır." şeklinde değiştirilmiştir. Aynı Kanun ile 1479 sayılı Kanun'un 46. maddesinin 2. fıkrasında da "Ancak, evliliğin son bulması ile kocasından da aylık almaya hak kazanan kız çocuklarına bu aylıklardan fazla olan ödenir." hükmü getirilmiştir.

10. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 34. maddesinde ise bu Kanun'un 5. maddesinin 1. fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri hariç bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmama veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması yanında kız çocuklarının yaşları ne olursa olsun evli olmaması ve evli olmakla birlikte sonradan boşanması veya dul kalması hâlinde aylık bağlanacağı düzenlenmiştir.

11. Gelir ve aylıkların birleşmesini düzenleyen 5510 sayılı Kanun'un 54. maddesinde sigortalı veya hak sahibine aynı anda birden fazla aylık ve gelirin bağlanması durumu ortaya çıktığında başka bir anlatımla gelir veya aylıkların birleşmesi söz konusu olduğunda hangi aylık veya gelirin bağlanacağı hususu düzenlenmiş, maddenin 5. fıkrasında ise hem eşinden hem ana/babasından ölüm aylığına hak kazananlara tercihinin göre eşinden ya da ana ve/veya babasından olan

aylığın bağlanacağı belirtilmiştir.

12. Bu aşamada hak sahipliği sıfatının kazanıldığı tarihin irdelenmesi gereklidir.

13. Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ilişkin geçiş hükümlerini düzenleyen 5510 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin 2. fıkrasında 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı, 02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanunlara göre bağlanan veya hak kazanan; aylık, gelir ve diğer ödenekler ile 08.02.2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanun'un 1. maddesine göre ödenmekte olan ek ödemenin verilmesine devam edileceği, gelir ve aylıkların durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması, kesilmesi veya yeniden bağlanmasında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmış olup bu maddedeki düzenleme gereğince yürürlükten kaldırılan ilgili Kanun hükümlerinin uygulanabilmesi için 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce aylık bağlanmasına ilişkin sürecin tamamlanması ya da hak kazanıldığının tespit edilmesi gerekmektedir.

14. Hak sahibi kavramı 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinin 1. fıkrasının 7. bendinde tanımlanmıştır. Bu hükme göre hak sahibi, sigortalının veya sürekli iş göremezlik geliri ile malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü hâlinde gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazanan eş, çocuk, ana ve babasını ifade etmektedir. Şu hâlde maddede yapılan tanım doğrultusunda denebilir ki, kişilerin sadece eş, çocuk, ana ve baba gibi sıfatları taşıması hak sahipliği için yeterli olmayıp kız çocukları yönünden ayrıca bu sıfatın yanı sıra çalışmama, evli olmama ya da dul kalma gibi koşulların da oluşması gerekmektedir.

15. Nitekim 5510 sayılı Kanun'un 35. maddesinde yer alan ölüm sigortasından sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıkların, hak sahibi olma niteliğinin ölüm tarihinden sonra kazanılması hâlinde bu niteliğin kazanıldığı tarihi takip eden ay başından itibaren başlatılacağına ilişkin düzenleme ile de her zaman sigortalının ölümü ile hak sahipliğini kazanma tarihlerinin aynı olmayacağına vurgu yapılmıştır.

16. Geline bu noktada belirtilmelidir ki, ölüm sigortasından aylık bağlama koşulları değerlendirilirken hak sahipliği sıfatının kazanıldığı başka bir anlatımla hak sahipliği hakkının doğduğu tarihteki mevzuat hükümleri ile düzenlenen şartların dikkate alınması gerekmektedir. Hakkın doğması ise hak sahipliği sıfatına yönelik tüm şartların sağlanması olarak anlaşılmalıdır.

17. Öte yandan 12.05.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin geçici 4. maddesinin 2. fıkrası 05.12.2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik ile "Kanunun yürürlük tarihinden önce ölen sigortalıların hak sahiplerine gelir veya aylık bağlanmasında,

sigortalıya ilişkin koşulların tespiti ile gelir veya aylığın hesaplanması ve paylaştırılmasında ölüm tarihindeki, hak sahiplerine ilişkin koşulların tespitinde ise hak sahibi olma niteliğinin kazanıldığı tarihteki Kanun hükümleri uygulanır." şeklinde değiştirilerek Kanun'un yürürlüğünden önce ölen sigortalıların hak sahiplerine gelir veya aylık bağlanmasında hak sahibi olma niteliğinin kazanıldığı tarihteki kanun hükümlerinin uygulanacağı açık ve net olarak belirtilmiştir.

18. Somut olayda, davacıya 506 sayılı Kanun (5510 sayılı Kanun md. 4/1-a) kapsamında sigortalı iken 22.08.2013 tarihinde vefat eden eşinden dolayı ölüm aylığı bağlandığı, 1479 sayılı Kanun kapsamında sigortalı iken 29.10.2002 tarihinde vefat eden babasından dolayı da ölüm aylığı bağlanması talebinin Kurumun 13.04.2018 tarihli yazısı ile sigortalı eşinden ölüm aylığı alması nedeniyle babasından dolayı ölüm aylığı bağlanmayacağı gerekçesiyle reddedilmesi üzerine eldeki davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

19. Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında somut dava incelendiğinde; sigortalıya ilişkin koşulların sigortalının ölüm tarihinde; hak sahibine ilişkin koşulların ise hak sahipliği sıfatının kazanıldığı tarihte yürürlükte olan mevzuat kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, davacının eşinin 01.10.2008 tarihinden sonra vefat ettiği, babasından dolayı ölüm aylığı alma açısından hakkı doğuran olayın eşin vefatı olduğu ve babasından dolayı hak sahibi sıfatını eşinin ölümü ile kazandığı, bu nedenle eşinin ölüm tarihinde yürürlükte olan ve uygulanması gereken 5510 sayılı Kanun'un 34 ve 54. maddelerindeki düzenlemelere göre davacıya hem eşinden hem de babasından dolayı ayrı ayrı ölüm aylığı bağlanması mümkün olmayıp davacının çift aylığa hak kazanmasına olanak bulunmamaktadır.

20. Nitekim Hukuk Genel Kurulunun 15.03.2023 tarihli ve 2022/10-968 Esas, 2023/200 Karar; 2022/10-991 Esas, 2023/201 Karar; 2022/10-992 Esas, 2023/202 Karar; 2022/10-995 Esas, 2023/203 Karar; 2022/10-999 Esas, 2023/195 Karar; 2022/10-1002 Esas, 2023/196 Karar; 2022/10-1048 Esas, 2023/204 Karar; 2022/10-1134 Esas, 2023/205 Karar; 2022/10-1178 Esas, 2023/206 Karar; 2022/10-1179 Esas, 2023/207 Karar; 2022/10-1181 Esas, 2023/208 Karar; 2022/10-1185 Esas, 2023/197 Karar; 2023/10-81 Esas, 2023/198 Karar; 2023/10-154 Esas, 2023/199 Karar sayılı kararlarında da aynı ilkeler benimsenmiştir.

21. Hukuk Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında davacının babasının 01.10.2008 tarihinden önce vefat ettiği, 5510 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesine göre ölüm aylığının 1479 sayılı Kanun hükmüne göre bağlanacağı, babadan dolayı bağlanan aylığın 5510 sayılı Kanun kapsamında bağlanan aylık olmadığı, 5510 sayılı Kanun'un 54. maddesinde "Bu kanuna" göre bağlanacak aylıktan bahsedildiği için 5510 sayılı Kanun'un uygulanmayacağı, 5510 sayılı Kanun'un 54. maddesinin somut olayda uygulanabilmesi için hak sahibi sıfatı ile ölüm aylığı talep edilebilecek her iki sigortalının ölüm tarihinin de 01.10.2008 tarihinden sonra olması gerektiği, hak sahipliği sıfatının babanın ölümü ile kazanıldığı ancak ölüm aylığı bağlanmasına

ilişkin şartlar eşin ölümü ile tamamlandığından direnme kararının onanması gerektiği ileri sürülmüşse de bu görüş Kurul Çoğunluğu tarafından benimsenmemiştir.

22. Hâl böyle olunca Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki hükümde direnilmesi doğru olmamıştır.

23. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

24. Öte yandan davacının babası 1479 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olup Bölge Adliye Mahkemesince direnme kararının hüküm fıkrasında "1479 sayılı Kanun" yerine "2926 sayılı Kanun" yazılması maddi hata olarak kabul edilmiş ve işin esasına etkili görülmeyle bozma sebebi yapılmamıştır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davalı Sosyal Güvenlik Kurumu vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

Dosyanın HMK'nın 373. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

22.10.2025 tarihinde oy çokluğuyla kesin olarak karar verildi.